

Dosarul nr. 1a-1919/21
Nr Generat de PIGD - 1-19193375-02-1a-06092021
Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
Judecător: Svetlana Garștea-Bria

DECIZIE
În numele Legii

02 mai 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător:

Iurie Iordan

Judecători:

Elena Cojocari și Marcel Juganari

Grefier:

Doina Rusu

Cu participarea:

Procurorului:

Vitalie Călugăreanu;

Avocatului Valeriu Efros, în interesele inculpatului Donică Ion;

A examinat în ședință publică în ordine de apel, apelul declarat de acuzatorul de stat Ina Mahu împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2021 adoptată în cauza penală de învinuire a lui **Donică Ion** *****în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Judecarea cauzei penale în prima instanță de la 05.12.2019-28.07.2021;

Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 06.09.2021-02.05.2023;

Procedura citării a fost legal executată.

Acuzatorul de stat Vitalie Călugăreanu a solicitat admiterea apelului declarat de procurorul Ina Mahu împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2021 pe motivele de fapt și de drept indicate în cererea de apel.

Apărătorul Valeriu Efros a pledat pentru respingerea apelului declarat de acuzatorul de stat Ina Mahu ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2021 fără modificări.

Asupra apelului declarat de acuzatorul de stat Ina Mahu împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2021, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

C O N S T A T Ă :

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. Prin *sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2021*, procesul penal pornit în privința lui **Donică Ion ******* (născut la ***** în r-nul *****, cetățean al Republicii Moldova, cu ultimul domiciliu cunoscut în mun. *****, cu studii superioare, supus militar, căsătorit, are la întreținere 2 copii minori, fără antecedente penale) în baza art. 190 alin. (1) Cod penal a fost încetat în legătură cu împăcarea părților.

Au fost revocate măsurile de investigații de căutare a lui Donică Ion *****, cu încetarea dosarului duplicat de căutare pornit (2020480351) în baza încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 11 martie 2021.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, inculpatul Donică Ion ***** în perioada anilor 2013-2019, aflându-se în mun. Chișinău, str. Independenței, 16/4, în incinta băncii „Moldova Agroindbank”, urmărind scopul dobândirii ilicite a mijloacelor bănești ai altei persoane, prin comportamentul său viclean inducându-l în eroare pe cet. Ișan Vasile Gheorghe, prezentându-i ca adevărată o faptă mincinoasă, sub pretextul achitării unui credit pe numele ultimului, a dobândit și însușit de la cet. Ișan Vasile Gheorghe mijloace bănești în sumă de 63830 lei, ulterior eschivându-se de la executarea obligațiilor asumate față de ultimul, cauzându-i acestuia un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă totală de 63830 lei.

Organul de urmărire penală a încadrat juridic acțiunile lui Donică Ion ***** conform art. 190 alin. (1) Cod penal.

Solicitările apelantului:

3. *Împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2021 a declarat apel acuzatorul de stat, Ina Mahu, solicitând: casarea totală a sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2021 pe cauza penală de învinuire a lui Donică Ion ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod Penal. Rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Donia Ion să fie declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod Penal și să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 550 unități convenționale.*

În motivarea cerințelor sale, acuzatorul de stat a invocat următoarele aspecte:

- procesul penal a fost examinat în procedură generală, în lipsa inculpatului Donica Ion, pe motiv de eschivare repetată (urmărire penală și judecată), în privința acestuia fiind dispuse investigații în vederea căutării. Nici partea vătămată Ișan Vasile nu a fost prezent, deoarece este plecat peste hotarele Republicii Moldova;

- în cadrul cercetării judecătorești, Efros Valeriu - apărătorul inculpatului, a înaintat o cerere de împăcare formulată de clientul său Donică Ion, pledând pentru admiterea ei în lipsa acestuia, cu încetarea procesului penal în temeiul art. 109 CP. În același timp avocatul Sorina Arnaut, acționând în numele părții vătămate Ișan Vasile, a înaintat instanței de judecată, o cerere similară, de împăcare a părților, susținând că a fost semnată de clientul său Ișan V., ale cărui interese a fost angajată să le reprezinte;

- menționează acuzatorul de stat că, în speță, se conturează tabloul în care cele două părți: inculpatul și partea vătămată, și-ar fi exteriorizat dorința de împăcare, prin cererile

înaintate, despre care apărătorii lor susțin că sunt autentice, fiind semnate de clienții lor (inculpat pe de o parte și parte vătămată pe de altă parte). Potrivit circumstanțelor care au fost cunoscute tuturor participanților la proces, inculpatul Donică I. pe tot parcursul examinării procesului penal, s-ar fi aflat și continuă să se afle în SUA, iar partea vătămată Ișan Vasile, se află în una din țările Europene. În mod real (fizic), inculpatul nu a interacționat direct cu partea vătămată în vederea reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune. Se prezumă faptul că inculpatul ar fi putut efectua niște transferuri bănești prin intermediul instituțiilor bancare, dar dovezi în acest sens nu au fost prezentate. Însă acest aspect este mai puțin important, relevant este că părțile nu au interacționat personal la încheierea tranzacției de împăcare, și nu și-au manifestat această voință personal în fața instanței;

- subliniază procurorul că potrivit prevederilor art. 109 alin. (2) Cod penal: "împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare. În acest sens, pe linie de interpretare, Curtea Supremă de Justiție a venit cu Recomandarea nr. 56, "cu privire la aplicarea art. 109 CP și 276 CPP. în cazurile împăcării părților". Astfel, Curtea statuează la capitolul "Condiții de realizare a împăcării", următoarele: "Împăcarea părților constituie un act bilateral, implicând, în mod necesar, acordul de voință al persoanei vătămate și a inculpatului. În această privință, este de observat că împăcarea are caracter personal și trebuie să fie definitivă, fiind necesar să conțină, în mod clar, acordul de voință al persoanelor care au hotărâi să se împăce. Evenimentul împăcării părților trebuie să aibă loc în fața ... instanței de judecată. Acesta poate avea loc prin depunerea unor cereri de către fiecare dintre părți, conform prevederilor art. 344¹ alin. (1) CPP, ori prin declarații orale, consemnate în ... procesul-verbal al ședinței de judecată. " În continuare Curtea parcă prevăzând situații de genul prezentei spețe, a explicat, că: "în practica judiciară s-a ridicat întrebarea dacă împăcarea părților poate avea loc în lipsa părții vătămate. Dacă împăcarea poate avea loc din considerațiunea că este un drept al părții vătămate, astfel că atunci când legea îi permite, părții vătămate trebuie să i se asigure realizarea acestui drept. Însă, avînd în vedere că împăcarea este "PERSONALA " voința părții vătămate trebuie să fie exprimată printr-o declarație (cerere), notarial autenticată. O altă întrebare, privitor la realizarea dreptului părții vătămate la împăcare, este dacă aceasta poate fi realizată prin reprezentant (nu ne referim la reprezentantul legal). Conform alin. (2) art. 79 CPP, în calitate de reprezentanți ai victimei, părții vătămate, la procesul penal pot participa avocați și alte persoane împuternicite cu asemenea atribuții de către participantul la procesul respectiv, prin procură. Potrivii art. 80 alin. (2) pct.2 reprezentantul victimei, părții vătămate are dreptul în numele persoanei reprezentate, în modul prevăzut de prezentul cod să încheie tranzacții de împăcare cu ... inculpatul. Împuternicirile avocatului, inclusiv și în cazul cînd reprezintă partea vătămată, se confirmă prin mandatul eliberat de biroul de avocați în modul prevăzut de lege. Nu este îndeajuns inscripția respectivă de pe versul mandatului ca o împuternicire a avocatului de a se împăca, din numele părții vătămate cu bănuitul, învinuitul, inculpatul. După cum legea specifică că împăcarea este personală, dreptul părții vătămate la împăcare trebuie să fie confirmat prin procura întocmită și legalizată conform legislației

civile. Deci, în lipsa părții vătămate, avocatul, ca reprezentant al ei, trebuie să prezinte organului de urmărire penală ori instanței de judecată, nu numai mandatul, dar și procura privind împuternicirea acestuia de a efectua procedura împăcării”;

- conchide apelantul că, raportând prevederile legale citate supra, precum și recomandările CSJ, se atestă că instanța de judecată eronat a aplicat prevederile art. 109 Cod Penal, deoarece voința părții vătămate nu a fost exprimată printr-o cerere/declarație autenticată notarial, astfel încât să dispară orice dubiu referitor la autenticitatea ei. La fel, nu există nici procură privind împuternicirea avocatului părții vătămate de a efectua procedura împăcării. Pe de altă parte, asistăm practic la o absurditate, în care este admisă o cerere de împăcare formulată de inculpat în lipsa lui, în privința acestuia fiind inițiate investigații în vederea căutării. În cazul inculpaților, Legiuitorul în alin. (3) art. 109 CP, indică clar, că acordă dreptul de a încheia tranzacții de împăcare prin intermediul reprezentanților, doar minorilor și persoanelor cu capacitate de exercițiu restrânsă, fără a extinde acest drept asupra altor persoane cu statut de inculpat. În astfel de circumstanțe, acuzarea consideră că instanța incorect a aplicat prevederile art. 109 CP în privința lui Donică Ion și a încetat procesul penal în privința acestuia.

Argumentele părților:

4. În ședința de judecată în instanța de apel acuzatorul de stat Vitalie Călugăreanu a solicitat admiterea apelului declarat de procurorul Ina Mahu împotriva sentinței Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2021 pe motivele de fapt și de drept indicate în cererea de apel.

4.1. Apărătorul Valeriu Efros a pledat pentru respingerea apelului declarat de acuzatorul de stat Ina Mahu ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2021 fără modificări.

4.2. Inculpatul Donică Ion în instanța de apel nu s-a prezentat. Prin încheierea judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 11.03.2021 acesta a fost anunțat în căutare. Prin înștiințarea nr. 6622 din 02.04.2021, Inspectoratul de Poliție Botnica a DP a mun. Chișinău, instanța de judecată a fost informată că în privința lui Donică Ion a fost pornit dosarul de căutare nr. 2020480351.

Audiind participanții la proces, ținând cont de faptul că procurorul a prezentat probe verosimile că Donică Ion a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la judecată, conducându-se de prevederile art. 321 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de apel a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia.

Subsidiar instanța de apel la dezbaterea acestei chestiuni a ținut cont și de Hotărîrea Curții Europene pentru Drepturile Omului nr. 26850/11 în cauza *Mohamed Majdi Kattan contra României*, care are incidență direct asupra speței date și în care Înalta Curte a statuat că în cazul în care instanța în derularea unui proces penal a executat pozitiv obligațiunea de citare legală a participanților la adresa furnizată de aceștia, iar inculpatul deliberat a neglijat obligațiunea sa de a se prezenta în fața instanței nu constituie încălcare a dreptului la apărare și la un proces echitabil.

4.3. Partea vătămată Ișan Vasile fiind legal înștiințată despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședința de judecată în instanța de apel nu s-a prezentat. Cu referire la prevederile art. 412 alin. (5) Cod procedură penală, instanța de apel a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia.

Aprecierea instanței de apel:

5. Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de apel formulate, audiind participanții la proces și cercetând materialele cauzei penale, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău consideră necesar de a *admite* apelul declarat de acuzatorul de stat Ina Mahu împotriva sentinței Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2021, cu casarea totală a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, reieșind din următoarele considerente:

5.1. În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă nonprivativă de libertate.

5.2. Conform art. 414 Cod de procedură penală, (1) Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

5.3. Potrivit art. 415 alin. (1), pct. 2) Cod procedură penală, (1) Instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 2) admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

5.4. Art. 409 Cod de procedură penală stipulează că, (1) Instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces. (2) În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

6. Conform art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost săvârșită de către inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante sau agravante; dacă probele au fost corect apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu prevederile art.101 Cod procedură penală.

7. Colegiul Penal constată că prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2021 procesul penal pornit în privința lui Donică Ion ***** pe faptul săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod Penal a fost încetat în legătură cu împăcarea părților.

Pentru a se pronunța, instanța de fond a reținut că, avocatul părții vătămate Ișan Vasile, Sorina Arnaut, avînd împuternicirile legale conform mandatului (f.d.113, 114, 121), în ședința judiciară a solicitat admiterea cererii părții vătămate scrise de ultimul personal, adresate către procuratură și, ulterior, către instanța de judecată, prin care acesta solicită încetarea procesului penal, deoarece s-a împăcat cu inculpatul și nu are careva pretenții de ordin material s-au moral (f.d.123). Apărătorul inculpatului Donică Ion, avocatul Valeri Efros, a declarat că, acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele necesare componenței de infracțiune incriminate, totodată nu găsește careva impedimente legislative pentru admiterea cererii de încetare a procesului penal prin împăcare. Acuzatorul de stat a solicitat respingerea cererii de încetare a procesului penal, deoarece împăcarea este personală, iar partea vătămată nu este prezentă în ședința de judecată.

La fel, instanța a statuat că, în ședința de judecată s-a stabilit că, infracțiunea comisă de către inculpatul Donică Ion – art. 190 alin. (1) Cod penal - se referă, conform prevederilor art. 16 Cod penal, la categoria infracțiunilor mai puțin grave, prevăzută de capitolul XII al Părții speciale a Codului penal; în procesul judecării cauzei partea vătămată s-a împăcat cu inculpatul invocînd în scris că, nu are pretenții față de acesta, legea penală permite împăcarea părților și, astfel, instanța de judecată, fără a constata careva piedici, concluzionează posibilitatea admiterii cererii apărătorului inculpatului Donică Ion *****, avocatul Efros Valeri, cererii avocatului părții vătămate Ișan Vasile, Sorina Arnaut, care a înaintat-o în interesele acestuia, și încetării procesului penal în privința lui Donică Ion.

8. Colegiul Penal atestă însă că instanța de fond nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 109 Cod Penal, adoptînd în rezultat o soluție pripită de încetare a procesului penal în legătură cu împăcarea părților.

9. Astfel, instanța de apel constată că inculpatul Donică Ion nu a fost prezent la judecarea cauzei în instanța de fond, acesta fiind anunțat în căutare prin încheierea judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 11.03.2021. Prin înștiințarea nr. 6622 din 02.04.2021, Inspectoratul de Poliție Botanică a DP a mun. Chișinău, instanța de judecată a fost informată că în privința lui Donică Ion a fost pornit dosarul de căutare nr. 2020480351. Astfel, cauza a fost examinată în lipsa inculpatului.

La fel, din conținutul proceselor-verbale ale ședințelor de judecată se atestă că la examinarea cauzei în instanța de fond nu a fost prezent nici partea vătămată Ișan Vasile. Iar din informația prezentată de avocatul acestuia – Sorina Arnaut, Ișan Vasile se află peste hotarele Republicii Moldova.

10. Instanța de apel notează că potrivit art. 109 alin. (1) și (2) Cod Penal, (1) Împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolele II–III, V–VI și la art.264 alin.(1) din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală, dacă persoana nu are antecedente penale pentru infracțiuni similare comise cu intenție sau dacă în privința ei nu a mai fost

dispusă încetarea procesului penal, ca urmare a împăcării, pentru infracțiuni similare comise cu intenție în ultimii cinci ani. În cazul minorilor, împăcarea părților poate fi aplicată și pentru infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, prevăzute la capitolul IV din Partea specială, precum și pentru infracțiuni grave, prevăzute la capitolele II–III și V–VI din Partea specială. (2) Împăcarea este personală și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Supremă de Justiție a statuat că, ”o primă condiție pentru înlăturarea răspunderii penale în rezultatul împăcării este **voința** părții vătămate și a făptuitorului (bănuitului, învinuitului ori inculpatului în dependență de faza procedurii penale). Inițiativa poate interveni de la oricare din acestea. Împăcarea părților constituie un act bilateral, implicînd, în mod necesar, **acordul de voință** al persoanei vătămate și a inculpatului. În această privință, este de observat că împăcarea are caracter personal și trebuie să fie definitivă, fiind necesar să conțină, în mod clar, acordul de voință al persoanelor care au hotărît să se împăce. Evenimentul împăcării părților trebuie să aibă loc **în fața organului de urmărire penală ori a instanței de judecată**. Acesta poate avea loc prin depunerea unor cereri de către fiecare dintre părți, conform prevederilor art.344/1 alin.(1) CPP, ori prin declarații orale, consemnate într-un proces-verbal, întocmit de organul de urmărire penală, iar, după caz, în procesul-verbal al ședinței de judecată. În acest ultim caz, declarațiile cu privire la voința de-a se împăca, este rezonabil să fie, separat, semnate de către părți.

În practica judiciară s-a ridicat întrebarea dacă împăcarea părților poate avea loc în lipsa părții vătămate. Dacă împăcarea poate avea loc din considerațiunea că este un drept al părții vătămate, astfel că atunci cînd legea îi permite, părții vătămate trebuie să i se asigure realizarea acestui drept. Însă, avînd în vedere că împăcarea este “PERSONALĂ” voința părții vătămate trebuie să fie exprimată printr-o declarație (cerere), notarial autenticată. O altă întrebare, privitor la realizarea dreptului părții vătămate la împăcare, este dacă aceasta poate fi realizată prin reprezentant (nu ne referim la reprezentantul legal). Conform alin.(2) art.79 CPP, în calitate de reprezentanți ai victimei, părții vătămate, la procesul penal pot participa avocați și alte persoane împuternicite cu asemenea atribuții de către participantul la procesul respectiv, prin procură. Potrivit art.80 alin.(2) pct.2 reprezentantul victimei, părții vătămate are dreptul în numele persoanei reprezentate, în modul prevăzut de prezentul cod, să încheie tranzacții de împăcare cu bănuitul, învinuitul, inculpatul. Împuternicirile avocatului, inclusiv și în cazul cînd reprezintă partea vătămată, se confirmă prin mandatul eliberat de biroul de avocați, în modul prevăzut de lege. Nu este îndeajuns inscripția respectivă de pe versul mandatului, ca o împuternicire a avocatului de-a se împăca, din numele părții vătămate cu bănuitul, învinuitul, inculpatul. După cum legea specifică că împăcarea este personală, dreptul părții vătămate la împăcare trebuie să fie confirmat prin procura întocmită și legalizată conform legislației civile. Deci, în lipsa părții vătămate, avocatul, ca reprezentant al ei, trebuie să prezinte organului de urmărire penală ori instanței de judecată, nu numai mandatul dar și procura privind împuternicirea acestuia de a efectua procedura împăcării. Pentru persoanele lipsite de capacitate de exercițiu, împăcarea se face de reprezentanții

lor legali. Cei cu capacitate de exercițiu restrînsă se pot împăca cu încuviințarea persoanelor prevăzute de lege. (art.109 alin.(3) CP, art.276 alin.(6) CPP)”.

10.1. În speță însă se atestă că nici partea vătămată Ișan Vasile și nici inculpatul Donică Ion nu au fost prezenți la examinarea cauzei în instanțele de judecată. Cererile cu privire la împăcare depuse de inculpatul Donică Ion și partea vătămată Ișan Vasile nu sunt autentificate de notar sau de oficiul consular. La fel, nici apărătorul Valeriu Efros și nici reprezentantul părții vătămate, avocatul Sorina Arnaut nu au prezentat procurori prin care clienții lor i-ar fi împuternicit șo solicite și să susțină în fața instanței cererile de împăcare și încetare a procesului penal.

11. *Astfel, Colegiul penal constată următoarele circumstanțe de fapt:* inculpatul Donică Ion ***** în perioada anilor 2013-2019, aflîndu-se în mun. Chișinău, str. Independenței, 16/4, în incinta băncii „Moldova Agroindbank”, urmărind scopul dobîndirii ilicite a mijloacelor bănești ai altei persoane, prin comportamentul său viclean inducîndu-l în eroare pe cet. Ișan Vasile Gheorghe, prezentîndu-i ca adevărată o faptă mincinoasă, sub pretextul achitării unui credit pe numele ultimului, a dobîndit și însușit de la cet. Ișan Vasile Gheorghe loace bănești în sumă de 63830 lei, ulterior eschivîndu-se de la executarea obligațiilor asumate față de ultimul, cauzîndu-i acestuia un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă totală de 63830 lei.

Prin acțiunile sale inculpatul Donică Ion ***** a săvîrșit infracțiunea prevăzută la art. 190 alin. (1) Cod Penal - escrocheria, după indicii calificativi ”dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, care a produs daune considerabile”.

12. Inculpatul Donică Ion, în ședința de judecată în instanța de fond și în instanța de apel nu a fost prezent pentru a da declarații pe marginea învinuirii aduse, iar la urmărirea penală, acesta s-a folosit de dreptul său de a refuza să facă careva declarații.

13. Partea vătămată Ișan Vasile, la fel nu a fost prezent la ședințele de judecată în instanța de fond și în instanța de apel.

14. Fiind audiat în cadrul urmăririi penale, partea vătămată Ișan Vasile a explicat că în anul 2013 a luat un credit de la banca ”Moldova-Agroindbank” și tot atunci a făcut cunoștință cu Donică Ion. , acesta activînd ca director la filiala nr. 29 a Băncii ”Moldova-Agroindbank”. Partea vătămată i-a spus că locuiește peste hotarele Republicii Moldova și anume în Franța și nu are cui să transmită bani pentru a achita creditul. Atunci Donică Ion i-a propus să transfere bani pe numele său și el îi va achita creditul. Deoarece Donică Ion era directorul băncii, partea vătămată a avut încredere în el. Începînd cu anul 2013, partea vătămată a început să transfere bani pe numele lui Donică Ion. La data de 01.09.2019 aflîndu-se pe teritoriul Republicii Moldova a fost telefonat de la bancă și informat că urmează să achite creditul. Deplasîndu-se la Bancă a fost informat că din creditul său nu a fost achitată nici-o tranșă. Partea vătămată le-a spus despre înțelegerea care a avut-o du Donică Ion, însă de la secția creditare i-au spus că acesta nu mai este directorul filialei. La 06.09.2019 s-a întîlnit cu Donică Ion, care i-a comunicat că a avut niște datorii și banii săi i-a investit și că la moment nu are cu ce să-i restituie datoria, dar

îi poate lăsa o recipisă. Astfel, acesta s-a obligat să-i restituie suma de 63830 lei. Ulterior însă Donică Ion nu a mai răspuns la apelurile telefonice.

15. Cu toate că inculpatul Donică Ion, nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea faptei incriminate, vina acestuia a fost confirmată prin probe administrate și cercetate în instanța de apel după cum urmează:

- *plîngerea adresată de Ișan Vasile din 21 octombrie 2019* prin care acesta a solicitat atragerea lui Donică Ion la răspundere penală;

- *conținutul procesului-verbal de examinare din 02 decembrie 2019* a copiilor a 14 file a transferurilor electronice de la Ișan Vasile către Donică Ion după cum urmează: 120 euro la 27.06.2018, 312,90 euro la 14.09.2017, 208,90 euro la 21.09.2017, 208,90 euro la 19.10.2017, 200 euro la 27.06.2017, 200 euro la 25.08.2017, 300 euro la 27.07.2017, 208,90 euro la 24.01.2018, 208,90 euro la 22.12.2017, 200 euro la 26.03.2018, 200 euro la 26.02.2018, 200 euro 18.07.2018, 80euro la 27.06.2018;

- *conținutul procesului-verbal de examinare a obiectului din 11 noiembrie 2019* prin care a fost examinată recipisa semnată de Donică Ion prin care acesta s-a obligat ca pînă la 06.09.2019 să-i restituie lui Ișan Vasile suma de 63830 lei;

16. Colegiul Penal menționează că, conform art. 24 alin. (3) Codul de procedură penală, părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură.

Conform art. 314 alin. (1) și (3) Codul de procedură penală, instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele prezentate de părți sau administrate la cererea acestora, inclusiv să audieze inculpații, părțile vătămate, martorii, să cerceteze corpurile delictive, să dea citire rapoartelor de expertiză judiciară, proceselor-verbale și altor documente, precum și să examineze alte probe prevăzute de prezentul cod. Derogații de la condițiile menționate în alin.(1) și (2) pot fi admise doar în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Nemijlocirea procesului de cercetare a probelor de către instanța de judecată care judecă cauza în fond constă în cercetarea în direct, sub toate aspectele a probelor prezentate în instanță de părți sau administrate de către instanță la cererea părților. Nemijlocirea cercetării probelor constă în aceea că: 1) instanța își întemeiază concluziile sale doar pe acele date factologice care au fost cercetate de ea, constatate și percepute nemijlocit; 2) sentința poate fi întemeiată doar pe probele cercetate și apreciate în ședința de judecată, 3) probele dobîndite în cadrul urmăririi penale nu pot fi puse la baza sentinței, dacă nu au fost cercetate în ședința de judecată cu participarea părților. Sentința de condamnare poate fi adoptată doar dacă vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii a fost dovedită prin ansamblul de probe cercetate nemijlocit de către instanța de fond. Sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, sau în mod exclusiv ori în principal pe declarațiile martorilor, depuse în timpul urmăririi penale și citite în instanța de judecată în lipsa lor.

Contradictorialitatea este unul din principiile fundamentale care guvernează procedura penală, în deosebi la faza de judecare a cauzei. În fața instanței apar două părți

egale – partea acuzării și partea apărării, care trebuie asigurate de către instanță cu posibilități egale de a-și realiza pozițiile sale, adică urmează a fi asigurat principiul egalității armelor. Jurisprudența CEDO în nenumărate cazuri a accentuat că egalitatea armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație mai dezavantajată în raport cu partea opusă. Între părți trebuie să se mențină un echilibru corect. (Hot CEDO din 24 februarie 1994, cauza De Haes Gijssels contra Belgiei). Totuși, acest principiu nu este unul absolut, dar poate fi suspus unor limitări și restrângeri.

17. Astfel, analizând probele prezentate în ședința instanței de apel și apreciindu-le, din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe, analizate, contrar alegațiilor părții apărării, Colegiul penal constată că ele demonstrează cu certitudine vina inculpatului Donică Ion în comiterea faptei imputate.

Instanța de apel cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, stabilește ca acțiunile inculpatului Donică Ion cuprind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod Penal - escrocheria, după indicii calificativi ”dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, care a produs daune considerabile”.

18. Privitor la individualizarea pedepsei penale, Colegiul penal reține că potrivit art. 61 alin. (2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Cerința art. 75 alin. (1) CP de a aplica o pedeapsă echitabilă constituie de fapt o cerință a principiului echității în dreptul penal care obligă instanța să-i aplice infractorului o pedeapsă legală și individualizată, capabilă de a restabili echitatea socială și de a realiza celelalte scopuri ale pedepsei penale (art. 61 alin. (2) CP).

Sub imperiul normelor enunțate, Colegiul penal atestă că, corectarea și reeducarea condamnaților constă în extirparea mobilurilor negative din conștiința lor, mobiluri care au determinat săvârșirea infracțiunii.

O pedeapsă inequitabilă poate fi doar un mijloc de reprimare cauzând noi suferințe, corespunzător aceasta nu-și poate atinge scopul de corectare și reeducare ci de generare a mobilurilor negative. Atingerea scopurilor pedepsei de corectare și reeducare a infractorului, de prevenire a săvârșirii noilor infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și din parte altor persoane, se realizează strict prin individualizarea ei.

19. În acord cu prevederile art.76 Cod penal, instanța de apel va reține în calitate de circumstanță atenuantă – săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave.

Careva circumstanțe prevăzute de art. 77 Cod penal, care ar agrava răspunderea penală a inculpatului Donică Ion instanța de apel nu a constatat.

20. Astfel, ținând cont de personalitatea inculpatului, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria celor mai puțin grave, Colegiul Penal consideră că la caz scopul de corectare și reeducare a inculpatului Donică Ion, de restabilire a echității sociale, de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către inculpat sau alte persoane va putea fi atins prin aplicarea față de Donică Ion a unei pedepse penale sub formă de amendă în mărime de 550 (cinci sute cincizeci) unități convenționale, echivalentul a 27500 (douăzeci și șapte mii cinci sute) lei.

21. Instanța de apel consideră că anume această pedeapsă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalitatea acestuia.

22. Totodată, instanța de apel explică inculpatului **Donică Ion** că potrivit art. 64 alin. (3¹) Cod Penal, este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o achită în termen de 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărîrea devine executorie, caz în care se va considera că sancțiunea amenzii este executată integral.

23. Pronunțarea deciziei motivate a fost stabilită pentru data de 04.07.2023 ora 14:00, însă ținând cont de volumul mare de lucru precum și de termenul stabilit la art. 338 alin. (3) Cod de procedură penală pentru pronunțarea hotărîrii motivate, pronunțarea deciziei motivate în prezenta cauză a fost amînată pentru data de 10.07.2023 ora 14:00.

În conformitate cu art. art. 415 alin. (1), pct. 2), 417-418 Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

DECIDE:

Admite apelul declarat de acuzatorul de stat Ina Mahu împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 28 iulie 2021 adoptată în cauza penală privindu-l pe **Donică Ion *******, casează sentința total, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță și anume:

Donică Ion ***** se recunoaște vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod Penal și în baza acestei Legi i se stabilește pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 550 (cinci sute cincizeci) unități convenționale, echivalentul a 27500 (douăzeci și șapte mii cinci sute) lei.

Se explică lui **Donică Ion ******* că potrivit art. 64 alin. (3¹) Cod Penal, este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o achită în termen de 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărîrea devine executorie, caz în care se va considera că sancțiunea amenzii este executată integral.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs în Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 zile de la pronunțarea deciziei motivate.

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la data de 10 iulie 2022, orele 14:00.

Președintele ședinței, judecător:

Iurie Iordan

Judecător:

Elena Cojocari

Judecător:

Marcel Juganari